ความคิดเบื้องต้น

เราจำเป็นต้องกล่าวถึงความคิดเบื้องต้นบางอย่าง ซึ่งเรานำมาใช้ในทุกส่วนของการอบรม เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานก่อนจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งอย่างค่อยเป็นค่อยไปตลอดการอบรม และจะกล่าวถึงความคิดรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเหล่านี้ ตามลำดับคือ

1. กฎธรรมชาติและหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติ (Natural Law and Natural Law Principles)
2. คุณค่า (Values)
3. นิสัย (Habits)
4. กรอบความคิด (Paradigms)
5. ผู้รับใช้และความเป็นผู้รับใช้ (Steward and Stewardship)

มีคำพูดทำนองว่า

ความคิดจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ
การปฏิบัติเป็นนิจจะก่อเกิดเป็นนิสัย
นิสัยก็จะกลายเป็นคุณลักษณะ
และในที่สุดคุณลักษณะจะส่งผลเป็นวิถีชีวิต

ความมั่นใจซึ่งแฝงไว้ในคำพูดนี้ก็คือ เราสามารถเป็นดังที่เราต้องการจะเป็นได้ด้วยการกระทำของเรา หรืออาจกล่าวได้ว่าเราเป็นผู้กำหนดโชคชะตาและอนาคตของเราเอง แต่สิ่งที่สำคัญคือเราต้องรู้ว่าสิ่งใดเกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัยซึ่งจะนำไปสู่สันติสุขหรือความทุกข์ตรม อาจจะกล่าวในอีกลักษณะหนึ่งได้ว่า สิ่งที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งความเป็นมนุษย์ที่แท้ตามพระประสงค์ของพระเป็นเจ้าผู้ทรงสร้างเราขึ้นมานั้นเองจะนำเราไปสู่สันติสุขจริง

และความมั่นใจที่นอกเหนือจากที่กล่าวอีกประการหนึ่งซึ่งจะได้จากการอบรมนี้ก็คือ บุคคลที่เป็นมนุษย์แท้จริงเท่านั้นจึงจะเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในระยะยาว นักบุญอีเรเนอุส (ค.ศ.130-202) กล่าวว่า “มนุษย์ที่มีชีวิตชีวาเป็นสิ่งงดงามที่ยิ่งใหญ่ของพระเจ้า”

กฎธรรมชาติและหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติ

ที่ประชุมสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 สอนว่า ในส่วนลึกของมโนธรรม มนุษย์ค้นพบบัญญัติประการหนึ่งที่เขามิได้เป็นผู้ตั้งขึ้นให้ตัวเองถือ แต่เขาจำเป็นต้องถือ กฎบัญญัตินี้คอยเร่งเร้าให้มนุษย์รักและประกอบความดีกับหนีความชั่ว และมักดังขึ้นในใจอย่างเหมาะเจาะว่า “จงทำสิ่งนี้ อย่าทำสิ่งนั้น” และนั่นคือ กฎเกณฑ์ที่พระเจ้าทรงจารึกไว้ในใจของมนุษย์เป็นศักดิ์ศรีที่มนุษย์จะต้องถือ และมนุษย์ก็จะถูกพิพากษาตามกฎนั้น (พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 16 เทียบคำประกาศเรื่องเสรีภาพทางศาสนา ข้อ 3) สภาสังคายนายังเสริมอีกว่า ข้อไขแสดงที่คริสตชนรู้จะช่วย

ส่งเสริมให้บุคคลเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้มากที่สุด ในขณะเดียวกันจะช่วยให้เราเข้าใจบัญญัติของการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งพระเจ้าได้ทรงจารึกลงในธรรมชาติฝ่ายจิต และศีลธรรมของมนุษย์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นๆ นั่นคือ มนุษย์ควรรู้ว่า ทุกคนมีวิญญาณที่รู้จักคิด สร้างมาตามพระฉายาของพระเป็นเจ้า มีธรรม-ชาติและต้นกำเนิดเดียวกัน มนุษย์ทุกคนได้รับการไถ่โดยพระคริสตเจ้า มีกระแสเรียกอย่างเดียวกัน และมีชะตากรรมที่พระเป็นเจ้าทรงกำหนดอย่างเดียวกัน ฉะนั้นเราต้องรับรู้ยิ่งหนักขึ้นทุกวัน ว่ามนุษย์มีความเท่าเสมอกันในขั้นมูลฐาน (พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 23 , 29 , คำประกาศเรื่องเสรีภาพในการถือศาสนา)

อีกทั้งเน้นย้ำให้มนุษย์ทุกคนระลึกว่า สิทธิโดยธรรมชาติของบุคคลกับหลักเกณฑ์ทั่วไปของสิทธินั้นยังมีผลใช้บังคับอยู่เสมอ มโนธรรมของมนุษย์เองก็ประกาศรับรองหลักเกณฑ์เหล่านั้นอย่างมั่นคงหนักแน่นยิ่งขึ้นทุกที (พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 79)

และนักเทววิทยาทางด้านศีลธรรมของคาทอลิกได้แบ่งหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติไว้เป็น 2 ระดับ ซึ่งระดับที่หนึ่งมีความชัดเจนและพิสูจน์ได้ในตัวเอง ส่วนระดับที่สองนั้นก็เป็นเหตุผลจากระดับที่หนึ่ง ดังนี้

ระดับที่ 1 หลักศีลธรรมซึ่งเป็นสากลที่สุด

จงทำดีและละเว้นความชั่ว

ระดับที่ 2 หลักศีลธรรมขั้นต้นประการอื่นๆ คือ

1. จงรักษาและส่งเสริมชีวิตฝ่ายกาย
2. จงรักษาและส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม
3. ปฏิบัติตนในหน้าที่ตามสถานภาพต่างๆ ของชีวิต (โดยเฉพาะหน้าที่ของบิดามารดา)
4. เคารพสิทธิอำนาจตามกฎหมาย (โดยเฉพาะบิดามารดา)
5. อย่ากระทำสิ่งที่ท่านไม่ปรารถนาให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อท่าน (บัญญัติเอก)
6. จงให้สิ่งที่เป็นของเขา
7. จงทำตามสัญญา

และหลักการระดับที่ 2 นี้เป็นเพียงความรู้หรือการยอมรับซึ่งอาจจะเป็นวัตถุประสงค์และการปฏิบัติของแต่ละบุคคลเท่านั้น

คุณค่า

คุณค่า (values) หมายถึง สิ่งของ บุคคล ความคิด และหลักการต่างๆ ซึ่งแต่ละคนให้ความสำคัญมาก เป็นตัวกระตุ้นให้แต่ละคนเลือกและตัดสินใจ พูดและกระทำในลักษณะของตนเอง เราจะเห็นว่าการทำงานและความมีอยู่ของคุณค่าต่างๆ ในบุคคลใดนั้นขึ้นอยู่กับบุคคล ส่วนกฎบัญญัติที่กล่าวข้างต้นไม่ขึ้นอยู่กับความรู้หรือการยอมรับของบุคคล

นิสัยและคุณธรรม

นิสัย (habit) มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ความถนัด (aptitude) หรือความโน้มเอียง (inclination) สำหรับการกระทำบางอย่างซึ่งได้มาด้วยการทำซ้ำๆ และเป็นการกระทำซึ่งมีความคล่องแคล่วมากขึ้น หรือมีความต้านทานลดลง อาจกล่าวได้ชัดเจนว่า นิสัยเป็นรูปแบบหนึ่งของความประพฤติที่ได้รับมา

ในทำนองเดียวกัน เราอาจกล่าวว่า คุณธรรม (virtues) หมายถึง รูปแบบหนึ่งของพฤติ-กรรมที่ได้ถูกปรับให้เข้ากับหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติ ซึ่งจะกลายเป็นคุณค่าของบุคคลประการหนึ่ง อริสโตเติล ได้นิยามคุณธรรมว่า เป็นนิสัยที่แสดงนัยของการเลือกประพฤติที่ยอดเยี่ยม ซึ่งความยอดเยี่ยมนี้ก็เป็นความสมดุลระหว่างความมากเกินไปและความน้อยเกินไปนั่นเอง

คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก มีคำนิยามของคำว่า คุณธรรม ดังนี้

คุณธรรม เป็นความพร้อมที่เป็นกิจนิสัยและมั่นคงที่จะทำสิ่งดีงาม และไม่เพียงแต่จะช่วยให้บุคคลกระทำสิ่งดีงามเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เขาสามารถให้สิ่งที่ดีที่สุดของตนด้วย บุคคลที่มีคุณธรรมนั้นมุ่งสู่สิ่งดีงาม ด้วยพละกำลังทั้งมวลทางประสาทสัมผัสและอำนาจฝ่ายจิตของตน เขาแสวงหาสิ่งที่ดีและเลือกกระทำสิ่งดีนั้นให้เป็นรูปธรรม (ข้อ 1803 , เทียบ ฟป 4:8)

เทววิทยาทางด้านศีลธรรมและหลักคำสอนกล่าวไว้ว่า คุณธรรมทั้งหลายจะพัฒนาได้ก็ด้วยความพยายามของเรา คุณธรรมทางศีลธรรมได้มาโดยความพยายามของมนุษย์ เป็นผลพวงและเชื้อของการกระทำที่ดีทางศีลธรรม มีความพร้อมตามศักยภาพทั้งมวลของความเป็นมนุษย์ ที่จะเข้าร่วมส่วนชีวิตกับความรักของพระองค์ (ข้อ 1804)

คุณธรรมเป็นนิสัยที่มาจากการฝึกฝน และเนื้อแท้ของคุณธรรมก็ไม่ได้ประกอบอยู่อย่างตรงไปตรงมาในรูปแบบพฤติกรรมที่ดี แต่ประกอบอยู่ในความรักคุณค่าที่แท้จริง เช่น ความประพฤติของมนุษย์และชีวิตมนุษย์ที่สอดคล้องกับหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตาม การมีใจโน้มเอียงมาสู่คุณค่าทางศีลธรรมและรักคุณค่าแบบนี้ก็ยังไม่เพียงพอ มนุษย์ต้องควบคุมจิตใจและความต้องการของร่างกายตน เพื่อความพร้อมที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ตามที่เขานับถือและรัก[1]

ภาพต่อไปนี้แสดงถึงแนวทางการร่วมกันระหว่างคุณค่าและหลักการ เพื่อให้เห็นขอบเขตการร่วมกันของคุณค่าและหลักการที่ทำให้คุณเป็นมนุษย์ที่แท้จริง ซึ่งมีความสมบูรณ์พร้อมทางคุณลักษณะ

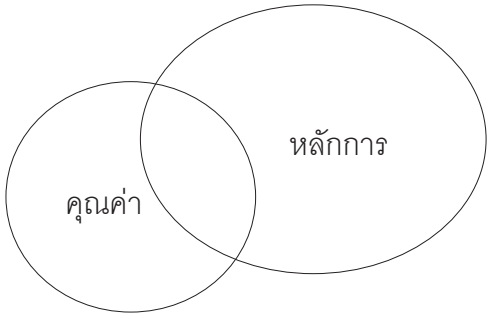

[1] Karl H. Peschke, *Christian Ethics: Moral Theology in the Light of Vatican II*, vol. 1 ,pp.338-347

กรอบความคิด

กรอบความคิด ในภาษาอังกฤษใช้คำ paradigms มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก เป็นศัพท์ที่ใช้ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนที่จะนำมาใช้อย่างแพร่หลายในทุกวันนี้ มีความหมายถึงแบบจำลอง ทฤษฎีการรับรู้ ข้อสันนิษฐาน หรือกรอบที่ใช้อ้างอิง ในความหมายทั่วๆ ไป หมายถึงแนวทางที่ใช้ "มอง" โลกภายนอก ไม่ใช่ในแง่ของการมองเห็นภาพ แต่เป็นในแง่ของการรับรู้ ความเข้าใจ และการแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น[2]

ในความเป็นจริงกรอบความคิดเหล่านี้อาจจะเป็นตัวแทน (รูปแบบ, แบบจำลอง) ที่ถูกต้องของการเป็นอยู่ หรือการทำงานของสิ่งต่างๆ (สอดคล้องกับหลักศีลธรรมตามธรรมชาติของเราและจุดหมายของการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์) ในอีกด้านหนึ่งกรอบความคิดนั้นๆ อาจจะเป็นตัวแทนที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ของการเป็นอยู่หรือการทำงานของสิ่งต่างๆ ก็ได้

เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของกรอบความคิด และตระหนักถึงความสำคัญของกรอบความคิดในชีวิตของเรา เราจำเป็นต้องเข้าใจว่า เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงนั้นบริสุทธิ์เป็นข้อมูลดิบซึ่งไม่มีความหมายใดๆ สิ่งเหล่านั้นจะมีความหมายก็ต่อเมื่อเราตีความ เราเชื่อมโยงข้อมูลนั้นกับข้อเท็จจริงอื่นๆ และประสบการณ์อันก่อน เราตีความโดยนำมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ในอดีต กับความกลัว และความต้องการ แล้วจึงตัดสินตามความสัมพันธ์เหล่านั้น อาจกล่าวในอีกลักษณะหนึ่งได้ว่า กระบวนการการทำความเข้าใจมาจากการประมวลชีวิตในอดีตของเรา เช่นความสัมพันธ์ ประสบการณ์ รูปแบบพฤติกรรมที่เรียนรู้มา จากที่กล่าวมาเราสามารถสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้ (1) ความรู้ของเรามักมาจากสิ่งที่อยู่ในจิตใจของเรา (2) กรอบความคิดของเราซึ่งก็คือข้อสมมุติซึ่งเราเรียนรู้ผ่านทางชีวประวัติของเรา จะเป็นตัวกำหนดคุณค่าและปั้นแต่งพฤติกรรมและทัศนคติของเรา

พฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมของเราจะประกอบเป็นคุณลักษณะและบุคลิกภาพของเรา ดังนั้น ถ้าเราไม่ชอบผลที่จะเกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติจากบุคคลที่เราเป็นอยู่ในปัจจุบัน เราก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเรามีเสรีภาพ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะเป็นไปได้ยาก และทำให้คงอยู่ได้ยากก็ตาม ความลับของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเบื้องลึกก็คือ การเปลี่ยนกรอบความคิด อันได้แก่ข้อสมมุติพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของและเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว เมื่อกรอบความคิดของเราเปิดกว้าง ข้อสมมุติฐานของเราสอดคล้องกับกรอบความคิดของพระเจ้าสำหรับมนุษย์แล้ว พฤติกรรมและทัศนคติของเรา รวมทั้งคุณลักษณะและบุคลิกภาพของเราจะนำเราสู่ผลอันยาวนานของความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง ซึ่งเต็มไปด้วยความสงบสุข ความยินดี และความพอใจที่ลึกล้ำ

---

[2] สงกรานต์ จิตสุทธิภากร และนิรันดร์ เกชาคุปต์ *อุปนิสัย 7 ประการ พัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง* กรุงเทพมหานคร บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) 1996 หน้า 36

ปฏิสัมพันธ์ที่มีการผลักดันกัน (dynamic interrelationships) นี้เปลี่ยนแปลงเป็นไปตาม “วัฏจักรการเปลี่ยนแปลง” ต่อไปนี้

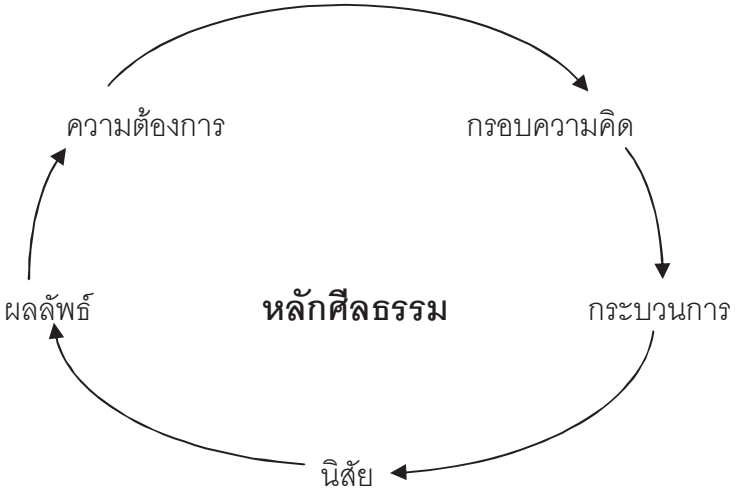

บทสรุป

ในการอบรมนี้จะมีการผลักดันเพื่อการเปลี่ยนแปลง 2 ประการคือ

1. เราต้องการที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจกรอบความคิดที่เขามี และการมีส่วนร่วมปฏิบัติในหลักศีลธรรมตามกฎธรรมชาติ

2. เส้นทางแห่งการเติบโตและการพัฒนาของมนุษย์ที่แท้ต้องออกมาจากด้านใน การอบรมนี้ต้องการช่วยคุณให้มีกรอบความคิดสอดคล้องกับหลักศีลธรรมเหล่านั้น เพื่อจะกลายเป็นคนที่มีคุณ-ธรรม เป็นผู้หมั่นสะสมค่าความเป็นมนุษย์ที่แท้และน่านับถือตามกฎของธรรมชาติ ซึ่งพระผู้สร้างคือพระบิดาในสวรรค์ได้จารึกไว้ เราต้องการที่จะให้คุณได้รู้วิธีการ(know-how) ที่จะแสดงความ-ถูกต้องและความซื่อสัตย์ในทุกด้านของชีวิต และเหนือสิ่งอื่นใดให้คุณได้ดำเนินชีวิตตามกฎแห่งความรัก

ผู้รับใช้และความเป็นผู้รับใช้

ในภาษาอังกฤษ เราคุ้นเคยกับคำว่า “steward” ซึ่งเรามักจะหมายถึง เจ้าหน้าที่บริการในเครื่องบินซึ่งเป็นผู้ชาย มากกว่าคำว่า “stewardesses” หมายถึงเจ้าหน้าที่บริการในเครื่องบินซึ่งเป็นผู้หญิง อย่างไรก็ตามความหมายที่กล่าวนี้เป็นเพียงความหมายแคบๆ ของคำว่า “steward” เท่านั้น

คำว่า ผู้รับใช้ (steward) ใน Old English มาจากคำว่า “stig” หมายถึงบ้าน และ “weard” หมายถึงผู้จัดการ ผู้อารักขา ดังนั้น ผู้รับใช้ในที่นี้จึงหมายถึงผู้รักษา ผู้บริหารหรือผู้จัดการบ้านหลังใหญ่ หรือคฤหาสถ์ คำในภาษากรีกซึ่งมีความหมายเหมือน steward คือ **οἰκονόμος**(oikonomos) ซึ่งประกอบด้วยคำว่า house (บ้าน) และคำว่า to manage (จัดการ) และคำว่า economy ก็กำเนิดมาจากคำนี้

เพื่อความเข้าใจงานของผู้รับใช้ (steward หรือ oikonomos) เราจำเป็นต้องนึกถึงบ้านใหญ่โตหรูหราในสมัยโบราณ บ้านไม่ใช่เป็นเพียงสถานที่สำหรับอยู่อาศัยของครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดขยายเท่านั้น แต่เป็นศูนย์กลางธุรกิจของครอบครัวซึ่งประกอบด้วย ห้องผลิตงานหัตถกรรม สำนักงานขายและคลังสินค้า บ้านเป็นศูนย์กลางการบริหาร การครอบครองที่ดินและการลงทุนของครอบครัว oikonomos เป็นเหมือน CEO (Chief Executive Officer)ของบริษัทธุรกิจแบบใหม่ เขาดูแลสมาชิกในครอบครัวและคนงานในครอบครัว เขาบริหารการเงินและธุรกิจของเจ้านาย บ้านในสมัยโบราณเช่นนั้นจะมีทาสประมาณ 200 คน ทำงานด้านต่างๆ และผู้รับใช้จะดูแลทาสทั้งหมด

เราอาจเรียกบุคคลในสำนักงานทางการเมืองหรือหน่วยงานรัฐบาลว่าผู้รับใช้ (steward) เราเรียกผู้ครองแคว้นชาวโรมันว่า ผู้รับใช้ของซีซาร์ (oikonomos of Caesar) อัครสาวกบรรยายตัวท่านเองว่าเป็นผู้รับใช้ตามคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์ (oikonomos of the Gospel) (1คร 4:1) เราพรรณาว่าพระสังฆราชเป็นเสมือนผู้รับใช้ของสมาชิกในครอบครัวของพระเจ้า (oikonomos of the household of God) (ทต 1:7) ใน 1ปต 4:10 -11 คริสตชนทุกคนเป็นผู้รับใช้แห่งพระเมตตาของพระเจ้าซึ่งอยู่เหนือพระพรต่างๆ และประโยชน์ที่พวกเขาได้รับในชุมชน

คำในภาษาฮีบรูสำหรับคำว่าผู้รับใช้ คือคำว่า Ben Baith , บุตรของบ้าน (son of the house) เป็นคำที่ได้มาจากการมองอย่างลึกซึ้ง มีความหมายคล้ายกับคำว่า steward หรือ oikonomos โดยปกติเจ้านายก็จะจัดให้มีทาสคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลสมาชิกในครอบครัวและดูแลทรัพย์สินทั้งหมด และในภาษาฮีบรูยังหมายถึง บุตรที่เป็นทายาทผู้สืบทอดมรดกจากบิดาด้วย

ให้เรามาสำรวจความหมายของคำว่าผู้รับใช้กันอีกเล็กน้อยในเรื่องบรรพบุรุษของพระเยซูเจ้าในพระวรสารโดยนักบุญลูกา ผู้ประพันธ์พระวรสารสืบหาประวัติของพระเยซูเจ้าย้อนไปจนถึงอาดัม

ผู้ได้รับสมญาว่า บุตรพระเจ้า (ลก 3:23-38) และในพระคัมภีร์ปฐมกาลกล่าวว่า พระเจ้าโปรดให้อาดัมและเอวาเป็นผู้รับใช้ของสมาชิกในครอบครัวและสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง ซึ่งคล้ายกับ Bar Baith (ปฐก 1:28-30) แล้วยังมีสิ่งใดรวมอยู่ในความเป็นผู้รับใช้นี้อีกบ้าง

1. พระเจ้ามอบทุกสิ่งให้อยู่ในความครอบครองของอาดัมและเอวา
2. งานของพวกเขา คือ ความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและการพัฒนามนุษยชาติทั้งมวล
3. พวกเขาต้องพัฒนาและเอาใจใส่โลก
4. โลกและสิ่งที่อยู่ในโลกเป็นของพระเจ้าและยังเป็นของพระเจ้าอยู่ อาดัมและเอวาได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ดูแลและพัฒนาโลกตามแผนการของพระเจ้า
5. อาดัมและเอวามีภาระหน้าที่และพวกเขาต้องรายงานงานที่ได้ทำต่อพระเจ้า

บทสรุป

เราแต่ละคนซึ่งมีฐานะเป็น Bar Baith บุตรของบ้าน ผู้รับใช้ และผู้มีส่วนร่วมในความเป็นผู้รับใช้ของอาดัมและเอวา พระเจ้ายังคงเป็นผู้ปกครองชีวิตของเรา และมีอำนาจเหนือสรรพสิ่ง ชีวิตของเราและสิ่งที่เรามีนั้นเป็นสิ่งที่เราต้องรับผิดชอบ และเรายังมีหน้าที่ใช้ รักษา และพัฒนาชีวิตของเรา รวมทั้งสิ่งที่เรามีเพื่อพระเจ้าด้วย

ความเป็นผู้รับใช้ (Stewardship) ไม่ได้หมายถึง กลุ่มตัวแทนผู้รับภาระเล็กน้อย (a “gofer” delegation) ความเป็นผู้รับใช้นั้นประกอบด้วย ความรับผิดชอบซึ่งผู้รับใช้ได้รับมอบความไว้วางใจจากผู้เป็นเจ้าของ และเรียกร้องให้มีความซื่อสัตย์และความจงรักภักดีในการปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุความปรารถนาของเจ้าของด้วย ดังนั้น การน้อมรับเอาพระประสงค์และความ-ปรารถนาต่างๆ ของพระเจ้ามาเป็นของเราด้วยความเต็มใจจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญประการแรกของผู้รับใช้ โดยเฉพาะเราผู้ซึ่งเป็น Bar Baith จำเป็นต้องดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความเป็นผู้รับใช้ด้วย เพราะแม้พระบุตรก็จำเป็นต้องมีความเป็นอยู่และดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับพระบิดาความจงรักภักดีต่อพระเจ้า ดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระองค์เป็นลักษณะเด่นของโมเสส ซึ่งเป็นเหตุให้เขาได้เป็นผู้รับใช้ที่พระเจ้าทรงยกย่องว่า “ในบ้านของเรา (ซึ่งหมายถึง โลก ตาม สดด 24:1) โมเสสเป็นผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์ต่อเรา” (เทียบ ฮบ 3:1-6)

และในตอนท้ายนี้ขอให้เราได้ไตร่ตรองเรื่องความเป็นผู้รับใช้ และความรับผิดชอบ จากอุปมาเรื่องเงินตะลันต์ของพระเยซูเจ้า ใน มธ 25: 14-30 ซึ่งมีใจความสำคัญ คือ บุคคล 3 คนที่มีลักษณะความเป็นผู้รับใช้ต่างกัน 3 แบบ แต่ละคนมีอิสระในการทำแบบฝึกหัดของความเป็นผู้รับใช้เหมือนกัน แม้ว่าแต่ละคนจะได้รับมอบความไว้วางใจให้ดูแลทรัพย์สินของเจ้านายต่างกัน และการทำกำไรจะขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคลก็ตาม แต่ละคนก็ยังเป็นกลุ่มตัวแทนความเป็นผู้รับใช้แต่ละแบบ ที่ทำประโยชน์ให้เจ้านายได้ต่างกัน

ผู้รับใช้คนที่หนึ่งและคนที่สองยอมรับความเป็นผู้รับใช้และการเสี่ยงโชค พวกเขาใช้ของที่ได้รับและความฉลาดของเขาในนามของเจ้านาย ทำให้เงินที่เขาได้รับมาเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า ส่วนคนที่สามไม่ยอมรับความเป็นผู้รับใช้ ไม่ยำเกรงและตัดสินบุคลิกของเจ้านายผิด โดยเชื่อและวางใจอย่างผิดๆ ว่า "เจ้านายออกไปข้างนอกเพื่อที่จะกลับมาลงโทษเขาหากเขาทำเงินสูญหาย" ชายคนสุดท้ายจึงรักษาเงินที่ได้รับไว้อย่างดีโดยเก็บซ่อนไว้

เจ้านายตอบแทนผู้รับใช้คนที่หนึ่งและคนที่สองด้วยรางวัลอย่างงาม แต่กลับลงโทษคนที่สามหนักมาก จากการตอบแทนในเรื่องนี้ เราพบว่าเจ้านายไม่ได้พิจารณาความเป็นผู้รับใช้ด้วยเรื่องเงินทอง แต่ด้วยการดำเนินชีวิต ผู้รับใช้ 2 คนแรกกลายเป็นบุคคลที่พระเจ้าปรารถนาให้เขามีชีวิตอยู่ได้ โดยใช้ของที่ได้รับและความสามารถ และโดยการทำงานอย่างหนัก เพื่อเขาจะได้ร่วมยินดีกับเจ้านายของเขาซึ่งเป็นความยินดีที่จะไม่มีวันสูญหายไปเลย สำหรับคนสุดท้ายซึ่งปฏิเสธความ-เป็นผู้รับใช้ของตนเอง ได้สูญเสียความเป็นมนุษย์ของเขาไปในโลกภายนอกอันมืดมนไม่มีโอกาสที่จะแก้ตัวอีก

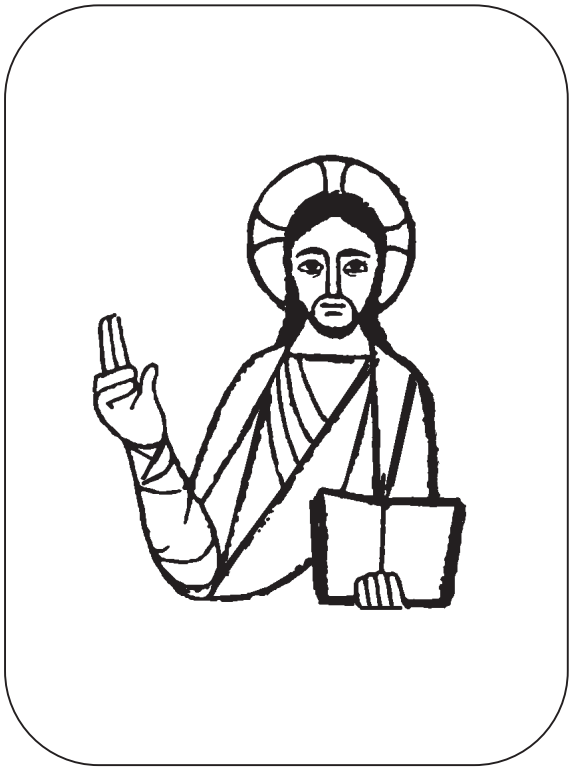

" แต่ละคนจงใช้พระพรที่ได้รับมา เพื่อรับใช้กัน ประดุจผู้จัดการที่ดี
เพื่อแจกจ่ายพระหรรษทานหลากหลายของพระเจ้า "

(1 ปต 4: 10)